

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/89/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3514010460
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Samaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3514010460.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Samaša a sudcov JUDr. Beáty Javorkovej a JUDr. Františka Kováča, na verejnom zasadnutí konanom dňa 23. septembra 2019 prejednal odvolania prokurátorky Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom a obžalovanej

N. T.,

nar. XX.X.XXXX v S., trvale bytom Q. J. nad T., R. X, t.č. na slobode, X. XXXX/XX, t. č. na slobode, na verejnom zasadnutí neprítomnej,

ktoré podali proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. 2T/174/2014 zo dňa 12. júna 2019 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolania prokurátorky a obžalovanej zamietajú, pretože nie sú dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom súdu prvého stupňa bola obžalovaná N. T. uznaná vinnou zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. zák., pretože minimálne od druhej polovice roku 2012 do 6.1.2013 v Q. J. nad T., na ul. M. R. T. č. XXX/XX, v Q. J. nad T., na ul. M. R. T. č. XXX/X, v záhradnom dome na A. ulici č. XXX, ako osoba žijúca v spoločnej domácnosti s D. U., mu spôsobila fyzické a psychické útrapy tak, že ako ležiacej osobe, mu dlhodobo neposkytovala stravu a tekutiny, zanedbávala jeho starostlivosť a hygienu, v dôsledku čoho dlhodobo hladoval a jeho zdravotný stav sa zhoršil tak, že pri hospitalizácii dňa 6.1.2013 u neho bola zistená podvýživa až kachexia, dehydratácia, bradypsichizmus.

Bola za to odsúdená podľa § 208 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. k trestu odňatia slobody na 3 roky nepodmienečne, pre výkon ktorého trestu bola podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradená do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c/, písm. d/ Tr. zák. jej bolo uložené aj ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. bol poškodený J. U. s uplatneným nárokom na náhradu škody odkázaný na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolania prokurátorka a obžalovaná.

Odvolanie prokurátorky bolo písomne zahlásené tak, že smeruje proti výroku o vine a treste. V písomných dôvodoch prokurátorka poukázala najmä na výsledky znaleckého dokazovania (znalecký posudok, výsluch znalca na HP), k zdravotnému stavu poškodeného D. U., v ktorom je okrem iného

uvedené, že poškodenému od roka 2010-2011 až do 6.1.2013 nebola poskytnutá relevantná zdravotná starostlivosť. Za uvedené obdobie mal poškodený celkový úbytok na hmotnosti minimálne 25 kg, z čoho rezultuje záver, že dlhodobo hladoval. Stav poškodeného sa začal zhoršovať od roku 2009 z ťažkej mobility až do imobility. Poškodený minimálne od druhej polovice roku 2012, prípadne skôr výrazne schudol až sa dostal do stupňa podvýživy a následne až do stupňa kachexie. S poukazom na tieto okolnosti podľa názoru prokurátorky obžalovaná svojím konaním naplnila aj kvalifikovanú skutkovú podstatu predmetného trestného činu v podobe závažnejšieho spôsobu konania po dlhší čas. V tejto súvislosti prokurátorka poukázala aj na uznesenie NS SR sp.zn. 4Tdo/6/2012, kde sa konštatuje, že v prípade ak pôjde o trestný čin s vyššou trestnou sadzbou bude „dlhší čas“ kratší ako pri trestnom čine s nižšou trestnou sadzbou a všeobecne sa za dlhší čas považuje doba 6 mesiacov. Prokurátorka navrhla rozsudok súdu I. stupňa zrušiť podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátiť súdu I. stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odvolanie obžalovanej písomne odôvodnila jej obhajkyňa. Táto najmä uviedla, že všetci žili v neľudských podmienkach bez vody, elektriny, plynu a museli si vodu zaobstarávať od susedov a kúriť drevom. V roku 2011 videli svedkovia poškodeného chodiť a bol schopný si zabezpečiť živobytie a lekársku pomoc. Obžalovaná pritom nemala prostriedky ani schopnosti (jej zdravotné dôvody, starostlivosť o mal. syna) starať sa o nevládnú osobu. Obhajkyňa o tom urobila záver, že obžalovaná nemala žiadnu zákonnú povinnosť starať sa o poškodeného a už vôbec niesť trestnú zodpovednosť za to, že poškodený pil alkohol, nejedol, nechodil, psychicky upadal, prišiel o byt (rovnako ako obžalovaná), bol sociálne izolovaný a nemal o nič záujem. Alternatívne obhajkyňa navrhla konanie obžalovanej kvalifikovať ako trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 157 Tr. zák. alebo trestný čin neposkytnutia pomoci podľa § 177 Tr. zák.. K obdobiu, kedy obžalovaná prestala poškodenému poskytovať väčšiu pomoc a starostlivosť, obhajkyňa uviedla, že tomu bolo od decembra 2012, kedy sa so 16 ročným synom odsťahovala do garsónky. V závere odvolania obhajkyňa namietala neprimeranú prísnosť trestu. K tomu poukázala na oľutovanie obžalovanou spáchaného skutku, pričinenie samotného poškodeného o jeho zlý zdravotný stav, alkoholizmus poškodeného a napokon aj na dobu takmer sedem rokov od spáchania skutku, v ktorej sa obžalovaná nedopustila žiadneho protiprávneho konania. Obhajkyňa navrhla zrušiť rozsudok súdu I. stupňa a vec vrátiť súdu I. stupňa na nové konanie a rozhodnutie. Alternatívne navrhla, aby odvolací súd sám uznal obžalovanú vinnou z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 157 Tr. zák. alebo neposkytnutia pomoci podľa § 177 ods. 1 Tr. zák. s uložením trestu odňatia slobody s podmieneným odkladom a ústavného protialkoholického liečenia.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní zotrvali prítomné procesné strany na svojich písomných návrhoch, pričom odvolanie protistrany navrhli ako nedôvodné zamietnuť.

Odvolací súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku ako aj správnosť postupu konania, ktoré týmto výrokom predchádzalo a dospel k záveru, že odvolania nie sú dôvodné.

Pokiaľ ide o procesný postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu I. stupňa v tomto smere nebola v odvolaniach vytkaná žiadna chyba, pričom ani odvolací súd sám nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Úvodom k odvolaniam obžalovanej aj prokurátorky smerujúcim proti výroku o vine senát odvolacieho súdu poukazuje na to, že súd I. stupňa urobil výrok o vine v zhode s názorom vysloveným senátom odvolacieho súdu v predchádzajúcom uznesení sp.zn. 23To/131/2018 zo dňa 11.februára 2019, ktorým bol predchádzajúci rozsudok súdu I. stupňa zrušený v celom rozsahu a vec bola vrátená tomuto súdu na nové konanie a rozhodnutie. Súd I. stupňa upresnil skutkový stav z pohľadu preukázanej doby, kedy konanie obžalovanej začalo už naplňovať znaky zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. (skrátene tejto doby). Na základe toho potom došlo najmä k vypusteniu príslušného kvalifikačného znaku podľa § 208 ods. 2 písm. d/ Tr. zák. (v súčasnosti § 208 ods. 3 písm. d/ Tr. zák.) v podobe závažnejšieho spôsobu konania - po dlhší čas (§ 138 písm. b/ Tr. zák.). Rovnako v zhode s pôvodným názorom senátu odvolacieho súdu, nedošlo aj k použitiu prísnejšej kvalifikácie v podobe surového alebo trýznivého spôsobu - § 138 písm. c/ Tr. zák. Napokon súd I. stupňa vychádzal aj pri rozhodovaní o treste z názoru senátu odvolacieho súdu v tom, že pre použitie ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu nie sú splnené zákonné podmienky rovnako ak nie sú splnené podmienky pre podmienený odklad výkonu trestu odňatia slobody.

Ďalej k vytýkaným chybám v odvolaniach obžalovanej a prokurátorky uvádza senát odvolacieho súdu nasledovné:

1/ Už predtým senát odvolacieho súdu vysvetlil vzťah medzi obžalovanou a poškodeným ako „blízke osoby“, ktorý vyplýval s ich spolužitia v spoločnej domácnosti (3 roky bývania spolu v rôznych obydlíach). Spolužitie obžalovanej a poškodeného vykazovalo znaky trvalosti spolužitia fyzických osôb a spoločného uhrádzania nákladov.

Neobstojí potom tvrdenie obhajkyne v tom, že by obžalovaná nemala zákonnú „povinnosť“ starať sa o poškodeného a už vôbec za to nemôže niesť trestnú zodpovednosť. K tomu je potrebné uviesť, že obžalovanej sa nekladie za vinu jej „nekonanie“ počas celej doby spolužitia ale len obdobie kedy poškodený už reálne sa nemohol sám o seba postarať a táto povinnosť prešla na člena spoločnej domácnosti.

Ak obžalovaná sa v tomto stave „nechcela“ starať o poškodeného mala túto skutočnosť oznámiť buď príbuzným poškodeného alebo príslušným štátnym orgánom. To by však už nemohla na základe splnomocnenia preberať a užívať dôchodok poškodeného. Nie je pritom preukázané tvrdenie obžalovanej, že v predmetnom záhradnom domčeku na A. ulici, žila v rovnakých podmienkach. Svedkyňa P. T. (suseda) okrem iného uviedla, že v izbe poškodeného sa nekúrilo a kúrilo sa len v prednej izbe, kde bývala obžalovaná so synom. Poškodený bol ticho, bál sa hovoriť, nepýtal si jedlo. Samotná obžalovaná pritom sama nedokázala žiť v takýchto podmienkach (bez tepla, elektriny, vody) a záhradný domček v decembri 2012 opustila a poškodeného ponechala prakticky svojmu „osudu“ teda zime, smädu, hladu, bez možnosti základných hygienických a telesných činností, keď spoločníkmi stále žijúceho, ležiaceho poškodeného boli len hlodavce.

Senát odvolacieho súdu sa nestotožnil s názorom obhajkyne v tom, že vo vzťahu k zistenému následku na zdraví poškodeného išlo zo strany obžalovanej o nedbanlivosť a trestný čin podľa § 157 Tr. zák. Obžalovaná vedela do akého fyzického a psychického stavu „dostala“ poškodeného najmä počas pobytu v záhradnom domčeku, pričom následným odsťahovaním sa bola prinajmenšom uzrozumená (§ 15 písm. b/ Tr. zák.) s tým, že tento stav poškodeného sa bude zhoršovať. Obžalovaná nemala žiadne primerané dôvody domnievať sa, že stav v akom bol poškodený nájdený dňa 6.1.2013 službukonajúcou lekárkou nenastane (§ 16 písm. a/ Tr. zák.). Konala teda v nepriamom úmysle spôsobiť poškodenému fyzické a psychické utrpenie.

Taktiež vzhľadom k tomu, že aj „zanechanie“ poškodeného v predmetnom záhradnom domčeku bolo skutkovo viazané k vyššie uvedenému zločinu týrania, právna kvalifikácia úmyselného menej závažného prečinu neposkytnutia pomoci podľa § 177 ods. 1 Tr. zák. vzhľadom na faktickú konzumpciu nie je potrebná.

2/ Senát odvolacieho súdu sa nestotožnil ani s odvolaním prokurátorky, pokiaľ táto navrhovala kvalifikovať konanie obžalovanej aj podľa § 208 ods. 2 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák. - závažnejší spôsob konania - po dlhší čas. K tomu senát odvolacieho súdu už vysvetlil svoje stanovisko v predchádzajúcom rozhodnutí, keď najmä uviedol, že pod znak „týrania“ nemožno zahrnúť celé obdobie zlého partnerského spolužitia medzi obžalovanou a poškodeným. „Opíjanie sa vzájomne, hádky a bitky, zanedbávanie vlastných majetkov - nehnuteľností, nestaranie sa o zdravotný stav“ nemožno hodnotiť ako týranie jeden druhého, pretože týmto ešte nedochádzalo k spôsobovaniu fyzického a psychického utrpenia. O takéto fyzické a psychické utrpenie poškodeného išlo až v dôsledku konania obžalovanej, ktoré prakticky už priamo viedlo k stavu v akom bol poškodený dňa 6.1.2013 nájdený. Ak keď prokurátorka v odvolaní podrobne poukazovala na výsledky znaleckého dokazovania, tieto z hľadiska časových postupností neboli exaktne presné. Aj prokurátorka v odvolaní napríklad uvádzala, že poškodený minimálne od druhej polovice roku 2012 prípadne i skôr výrazne schudol.

Vo veci konajúce súdy potom museli rešpektovať zásadu v pochybnostiach v prospech obvineného, tak že dobu odkedy konanie (nekonanie) obžalovanej voči poškodenému malo už znaky týrania odvodilo zo znaleckého dokazovania, kde minimálna doba najmä schudnutia poškodeného bola stanovená od druhej polovice roku 2012.

Takúto minimálnu dobu okolo 6 mesiacov prevzal potom súdu aj do svojich skutkových zistení. Na to, aby bol vykvalifikovaný prísnejší znak trestného činu (po dlhší čas) nestačia neurčité časové zistenia v podobe pravdepodobne, prípadne, približne a podobne.

Súčasne senát odvolacieho súdu neprisvedčil názoru prokurátorky v tom, že aj ustálená doba páchania trestnej činnosti v rozsudku súdu I. stupňa by mala napĺňať vyššie uvedený prísnejší kvalifikačný znak. Posudzovanie tohto kvalifikačného znaku by malo byť individuálne najmä s prihliadnutím na objektívne znaky skutkovej podstaty trestného činu (objekt, objektívna stránka). Výška trestnej sadzby ako je to uvádzané v citovanom rozhodnutí NS SR v odvolaní prokurátorky (napr. aj v odbornej literatúre) ako skutočnosti majúce vplyv na stanovenie tohto kvalifikačného znaku v pomere vyššia trestná sadzba znamená kratšiu dlhšiu dobu páchania trestného činu sa nejaví ako dostatočne objektivizujúca.

Naviac v tomto prejednávanom prípade neišlo o jednorazové spôsobovanie fyzického a psychického utrpenia, ale o určitý čas udržovaný protiprávny stav, ktorý až v súhrne vyústil do fyzického a psychického utrpenia poškodeného. Senát odvolacieho súdu preto vyslovuje právny názor, že doba týrania poškodeného v tomto prípade okolo 6 mesiacov je z hľadiska znakov skutkovej podstaty trestného činu podľa § 208 Tr. zák. dostatočne vykvalifikovaná aj len ako základná skutková podstata tohto trestného činu.

3/ Napokon z pohľadu odvolania obžalovanej zaujíma senát odvolacieho súdu stanovisko aj k uloženému trestu odňatia slobody. Tu je potrebné uviesť, že okolnosti, ktoré by mali svedčiť v prospech obžalovanej, na ktoré poukazovala v odvolaní obhajkyňa našli svoj odraz v uložení trestu odňatia slobody na samej dolnej hranici trestnej sadzby vo výmere 3 roky. Inak by následok trestného činu obžalovanej na zdraví poškodeného viedol nepochybne k uložení trestu odňatia slobody pri strede zákonom stanovenej trestnej sadzby odňatia slobody (3 roky až 8 rokov), ktorý trest by bol zo zákona nepodmienečný.

Opísaný stav v akom našla poškodeného službukonajúca lekárka RZP (MUDr. N. N.) skutočne neznesie kritéria správania sa „človeka k človeku“, ako uviedol súd I. stupňa, pričom senát odvolacieho súdu dodáva, že ani „človeka k zvieratú“. Preto okrem iných okolností prípadu a osoby obžalovanej (alkoholička s asociálnym správaním) uložený nepodmienečný trest vyjadruje v sebe aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou - § 34 ods. 1 Tr. zák.

Napokon senát odvolacieho súdu nezistil pochybenie ani vo výrokoch o zaradení obžalovanej do ústavu na výkon trestu, o uložení ochranného liečenia a vo výroku o náhrade škody.

Z takto rozvedených dôvodov rozhodol odvolací súd tak ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.